

Sygn. akt IV CSK 459/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku D. D. i E. A. D.
przy uczestnictwie E. Spółki Akcyjnej z siedzibą w G.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 26 stycznia 2017 r., sygn. akt IX Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w O. oddalił apelację uczestnika E. Spółki Akcyjnej w G. od postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 20 lipca 2016 r. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, że uczestnik nie wykazał, by w sprawie spełnione zostały przesłanki do stwierdzenia nabycia przez niego w drodze zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestnika. Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania argumentował, że jest ona oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd Okręgowy dopuścił się rażącego i oczywistego naruszenia art. 7 k.c., skoro w sprawie nie przeprowadzono żadnego dowodu, który wykluczałby lub chociażby poddawał w wątpliwość jego dobrą wiarę. Podniósł, że posiadanie jego poprzedników prawnych oparte było na decyzji nr [...] z dnia 15 czerwca 1965r., która stanowiła podstawę prawną do założenia przeprowadzenia na nieruchomości przewodów służących do przesyłania elektryczności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że rozstrzygając, czy uzyskanie posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu nastąpiło w złej wierze, należy mieć na względzie całokształt okoliczności poprzedzających i towarzyszących uzyskaniu posiadania służebności. Domniemanie dobrej wiary jest obalone, gdy z całokształtu okoliczności wynika, że przedsiębiorca przesyłowy w chwili uzyskania posiadania wiedział lub powinien był wiedzieć przy zachowaniu należytej staranności, że do nieruchomości, na której zlokalizowane są urządzenia przesyłowe, nie przysługuje mu prawo o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Od inwestorów sieci przesyłowych można bowiem wymagać wiedzy, jakie akty (decyzje) dawały wymagane uprawnienie do zainstalowania urządzeń przesyłowych i przeprowadzenia czynności związanych z ich obsługą. Wymaganie takiej wiedzy od tych inwestorów przesądza więc ich złą wiarę w sytuacjach, gdy nie dysponują odpowiednimi decyzjami (umowami) lub powołują się na decyzje, które nie dają im uprawnień do wykonywania służebności.

Ponadto, dysponowanie przez przedsiębiorcę przesyłowego decyzją wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1974 r., nr 10, poz. 64, ze zm. - dalej: „u.w.n”) oznacza, że uzyskał on na tej podstawie służebność publiczną (przesyłową), które to obciążenie jest zobligowany znosić każdorazowy właściciel nieruchomości wobec każdorazowego przedsiębiorcy przesyłowego, w skład którego przedsiębiorstwa wchodzi dane urządzenie

przesyłowe (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68). W takich sytuacjach w ogóle nie wchodzi w grę nabycie przez zasiedzenie prawa o treści odpowiadającej służebności przesyłu i tym samym odpada potrzeba dokonania oceny posiadacza pod kątem jego dobrej lub złej wiary.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że obala domniemanie dobrej wiary wykazanie uzyskania władania nieruchomością w zakresie niezbędnym do założenia urządzeń przesyłowych, na podstawie aktów, których cel i skutki są inne niż decyzji opartych na podstawie art. 35 ust. 1 u.w.n oraz gdy przedsiębiorca przesyłowy uzyskał władztwo całkowicie samowolnie tj. nie zawierając odpowiedniej umowy z właścicielem ani nie uzyskując odpowiedniej decyzji administracyjnej na podstawie właściwych przepisów (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZP 86/16, OSNC 2017, nr 9, poz. 98 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2015 r., III CSK 355/15, nie publ.). Z motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia nie wynika by Sąd Okręgowy odmiennie, niż to wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, zastosował art. 7 k.c. w odniesieniu do skarżącego, jako przedsiębiorcy przesyłowego, co wyklucza możliwość zakwalifikowania skargi kasacyjnej, jako oczywiście uzasadnionej.

Ponadto uczestnik nie uwzględnił, że w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zasady tej nie respektuje skarżący twierdząc, że jest następcą prawnym podmiotu, na rzecz którego została wydana decyzja nr [...] z dnia 15 czerwca 1965 r., tj. [...] C. w O. i że decyzja ta odnosi się do nieruchomości objętej wnioskiem. Tymczasem, z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, że skarżący nie wykazał ani następstwa prawnego po podmiocie na rzecz którego została wydana decyzja ani objęcia tą decyzją nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawców. Nie wykazał również w jakiej dacie urządzenia przesyłowe zostały posadowione na nieruchomości w ich aktualnym kształcie, ani by podstawą wejścia w posiadanie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu były

decyzje administracyjne o zarządzeniu powszechnej elektryfikacji wydane na rzecz jego poprzednika prawnego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

aw

jw